

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1968.

28 JUIN 1968

Proposition de loi créant un fonds national
des calamités agricoles.

DEVELOPPEMENTS

MESSIEURS,

La présente proposition de loi a un caractère de solidarité nationale. Si la profession d'agriculteur présente les avantages d'une entreprise libre, elle n'en comporte pas moins de très nombreux risques, qui vont au-delà des risques professionnels et qui ne peuvent pas être couverts par des assurances normales.

De même, si une entreprise dépend en grande partie des connaissances professionnelles et du sens pratique de la conduite des affaires, l'entreprise agricole dépend en plus de ces derniers, de facteurs accidentels, imprévisibles, contre lesquels l'exploitant agricole peut difficilement se défendre.

C'est ainsi que si certains risques peuvent trouver des moyens de garantie appropriés, il en est malheureusement d'autres, lesquels, par leur diversité et surtout leur ampleur, laissent, jusqu'à présent, les agriculteurs sans assurances d'un dédommagement.

C'est le cas de dégâts qui prennent la dénomination de « calamités » tels par exemple, un hiver exceptionnellement rigoureux, détruisant tous les semis, une inondation ou une sécheresse prolongées, une épidémie d'une exceptionnelle virulence.

Elles peuvent s'étendre à tout le pays ou se limiter à certaines régions.

Devant la diversité de ces risques, il convient de définir avec précision, ceux qui doivent être classés dans la catégorie des calamités nationales et peuvent, en conséquence, tomber sous l'application de cette proposition de loi.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1968.

28 JUNI 1968

Voorstel van wet tot instelling
van een nationaal landbouwrampenfonds

TOELICHTING

MIJNE HEREN,

Dit voorstel van wet stoelt op de nationale solidariteit. Ofschoon het beroep van landbouwer de voordelen van een vrije onderneming biedt, zijn er toch ook zeer vele risico's aan verbonden die boven de beroepsrisico's uitgaan en niet kunnen worden gedekt door normale verzekeringen.

Ook moeten wij erop wijzen dat, terwijl een onderneming grotendeels afhangt van de beroeps-kennis en de praktische zin om de zaken te beheren, het landbouwbedrijf bovendien afhankelijk is van toevallige, onvoorzienbare factoren, waartegen de landbouwer zich moeilijk kan te weer stellen.

Zo komt het dat er naast bepaalde risico's waarvoor een passende verzekering kan worden gevonden, jammer genoeg ook andere risico's bestaan, die zo verscheiden en vooral zo groot zijn dat de landbouwers tot dusver niet op een schadeloosstelling kunnen rekenen.

Dit geldt voor schadegevallen die « rampen » worden genoemd, zoals bijvoorbeeld een buitengewoon harde winter die alle bezaaiingen vernietigt, een langdurige overstroming of droogte, een uitzonderlijk hevige epidemie.

Zij kunnen het gehele land teisteren of slechts bepaalde streken treffen.

De risico's die moeten worden beschouwd als nationale rampen en bijgevolg onder toepassing van dit voorstel van wet kunnen vallen, dienen wegens hun verscheidenheid nauwkeurig te worden omschreven.

Il ne sera pas question, par exemple, de considérer, dans le cas de la spéculation animale, comme calamités :

- a) les maladies contagieuses à allure épidémique, telles que fièvres aphteuses, contre lesquelles l'Etat intervient très largement et avec efficacité, par des mesures de police sanitaire, le stamping-out et la vaccination obligatoire, mesures qui sont de nature à réduire au maximum les risques chez les éleveurs consciencieux;
- b) il en est de même pour les pertes dues à des maladies moins contagieuses telles que pasteurellose, paratyphoses, aux maladies nutritionnelles, telles que carence, tétanisme ou même vélages anormaux, etc... risques pour lesquels le fermier peut, prendre une assurance ou qu'il peut prévenir par une prophylaxie appropriée.

Mais on ne pourrait cependant pas exclure des calamités chez les animaux domestiques ou autres, une épidémie contre laquelle aucun moyen de lutte n'est scientifiquement organisé.

C'est surtout au sujet des spéculations végétales que les risques qualifiés de calamités feront l'objet de cette proposition de loi, et au sujet desquels une intervention serait nécessaire. Il s'agit notamment des cas précis suivants :

inondations localisées et généralisées;
sécheresse prolongée;
orages dévastateurs ou tornades;
gels intenses et destructeurs.

Ne seraient pas prises en considération les diminutions de production dues aux difficultés de semis, de végétation et de récolte, que l'habileté professionnelle de l'exploitant est à même de pallier dans une certaine mesure.

En France, un «Fonds de Calamités» a été créé en 1965, tentative assez réaliste pour venir en aide aux agriculteurs malheureux.

Ce système vise un double but: en même temps que l'on organise un régime d'indemnisation des dommages, l'on mène parallèlement une action en faveur du développement de l'assurance.

Il s'agit donc d'un Fonds National de garantie plus une assurance par initiative personnelle. C'est en somme une sécurité calamité libre mais encouragée par les pouvoirs publics. Ceux qui ne veulent pas en faire partie sont libres, mais ne peuvent revendiquer aucune aide en cas de calamité.

Pour les risques à ne pas considérer comme des calamités, le système français a du bon, mais se limite simplement à intervenir dans les primes d'assurances.

Pour les véritables calamités il n'existe pas de fonds, mais un engagement de l'Etat à indemnisation totale des dégâts et des crédits symboliques au budget.

Er is bij voorbeeld, wat betreft de veeteelt, geen sprake van om als ramp te beschouwen :

- a) de besmettelijke ziekten van epidemische aard, zoals mond- en klauwzeer, waartegen de Staat zeer krachtig en doeltreffend optreedt door maatregelen van gezondheids politie, de stamping-out en de verplichte inenting, waardoor de risico's bij nauwgezette fokkers ten zeerste kunnen worden beperkt;
- b) dit geldt ook voor de verliezen als gevolg van minder besmettelijke ziekten als pasteurellose, paratyphosen, voedingsziekten, zoals gebreksziekten, tetanie of zelfs abnormaal kalven, enz., tegen welke risico's de landbouwer een verzekering kan nemen of die hij kan voorkomen door een passende prophylaxie.

Maar een epidemie, waartegen geen enkel wetenschappelijk bestrijdingsmiddel bestaat, zou men niet mogen uitsluiten van de rampen die huisdieren of andere dieren treffen.

Dit voorstel van wet heeft echter vooral betrekking op de risico's inzake gewassen, die de omvang van een ramp aannemen en waarvoor een tegemoetkoming noodzakelijk is. Dit zijn onder meer de volgende welbepaalde gevallen :

plaatselijke of algemene overstromingen;
langdurige droogte;
vernielende onweders of wervelwinden;
streng vernielende vorst.

Komen niet in aanmerking produktieverminderingen als gevolg van moeilijkheden in de zaai-, de groei- en de oogsttijd, die een beroepsbekwaam exploitant tot op zekere hoogte kan verhelpen.

In Frankrijk heeft de wetgever in 1965 een «Fonds de Calamités» ingesteld, een vrij realistische poging om de ongelukkige landbouwers te hulp te komen.

Met dat fonds wordt een tweevoudig doel nagestreefd: de organisatie van de vergoeding voor schadegevallen en de bevordering van de verzekeringen.

Het is dus een Nationaal Waarborgfonds, met daarbij een verzekering op persoonlijk initiatief, per slot van rekening een vrije rampenverzekering, die door de overheid wordt aangemoedigd. De exploitanten die niet wensen toe te treden, zijn vrij maar kunnen bij een ramp geen aanspraak maken op hulp.

Het Franse stelsel vertoont ook goede kanten voor risico's die niet als rampen worden beschouwd; in dat geval wordt echter alleen bijgedragen in de verzekeringspremies.

Voor de werkelijke rampen bestaat er geen fonds; maar de Staat verbindt zich om de schade volledig te vergoeden en er worden symbolische kredieten op de begroting uitgetrokken.

Au Canada, la loi a créé une caisse de secours à laquelle le gouvernement fédéral et les gouvernements provinciaux, de même que les sociétés et les particuliers peuvent verser à l'avance des contributions en vue de venir en aide aux sinistrés, lorsque l'ampleur des pertes dépasse la possibilité pour une province d'y faire face de façon satisfaisante.

Le Conseil d'administration de la caisse établit chaque année, à l'avance, pour chaque province, le montant au-delà duquel les pertes prennent une ampleur nationale. En cas de sinistre dépassant la limite provinciale prévue, le Conseil prélève les contributions destinées à cette province, pour le montant des pertes supérieures à cette limite.

L. REUTER

..

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER

Il est créé un Fonds national des calamités agricoles destiné à venir en aide aux agriculteurs dans des cas déterminés.

ART. 2

Le comité de gestion du Fonds est composé paritairement de membres représentant l'Etat (Agriculture et Finances) et des exploitants agricoles professionnels.

ART. 3

Le Fonds national des calamités agricoles sera alimenté par tous les agriculteurs et par l'Etat qui contribuera pour une part égale à l'intervention des agriculteurs; celle-ci est calculée en un pourcentage sur les revenus professionnels.

ART. 4

Le comité de gestion aura pour mission :

- a) de déterminer annuellement la participation obligatoire des agriculteurs;
- b) de reconnaître le caractère de la calamité agricole;
- c) de déterminer les bénéficiaires de l'intervention en cas de calamité;
- d) de fixer l'intervention, son importance et ses modalités générales.

ART. 5

Les départements de l'Agriculture et des Finances désigneront chacun un commissaire du gouvernement.

In Canada is bij de wet een hulpkas ingesteld, waarin de Bondsregering en de provinciale gouvernementen, evenals de vennootschappen en de particulieren, van tevoren bijdragen kunnen storten om de getroffen te helpen, wanneer de ramp zulk een omvang aanneemt dat een provincie alleen niet in staat is de schade behoorlijk te vergoeden.

De Raad van Beheer van de Kas stelt ieder jaar, voor iedere provincie, het bedrag vast, waarboven de verliezen op het nationale vlak vergoed worden. Ingeval een ramp het vastgestelde provinciale vermogen overschrijdt neemt de Raad van de bijdragen voor deze provincie het bedrag op van de verliezen die dit vermogen te boven gaan.

..

VOORSTEL VAN WET

EERSTE ARTIKEL.

Er wordt een Nationaal Landbouwrampenfonds ingesteld, met het doel de landbouwers in bepaalde gevallen te hulp te komen.

ART. 2.

Het beheerscomité van het Fonds is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de Staat (Landbouw en Financiën) en uit beroepslandbouwers.

ART. 3.

Het Nationaal Landbouwrampenfonds wordt gevormd door alle landbouwers en door de Staat, die een even grote bijdrage stort als de landbouwers; de bijdrage van de landbouwers wordt berekend in een percentage van het bedrijfsinkomen.

ART. 4.

Het beheerscomité heeft tot taak :

- a) jaarlijks de verplichte bijdrage van de landbouwers vast te stellen;
- b) een schadegeval als landbouwramp te erkennen;
- c) te bepalen wie in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in geval van ramp;
- d) de tegemoetkoming, de grootte en de algemene modaliteiten ervan vast te stellen.

ART. 5.

De departementen van Landbouw en Financiën wijzen elk een regeringscommissaris aan.

ART. 6

L'administration du Fonds est confiée aux services économiques du Ministère de l'Agriculture et les opérations financières seront effectuées par l'Institut National de Crédit agricole.

ART. 7

Le Fonds présentera un rapport de son activité au Parlement avant le 31 octobre de chaque année.

ART. 8

Les fonds non dépensés en cours d'exercice seront reportés à l'exercice suivant.

L. REUTER.
P. DESCAMPS.
A. DE BAER.
M. LOUIS.

ART. 6.

De administratie van het Fonds wordt opgedragen aan de economische diensten van het Ministerie van Landbouw en de financiële verrichtingen worden uitgevoerd door het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet.

ART. 7.

Het Fonds legt jaarlijks, vóór 31 oktober, een verslag over zijn werkzaamheden aan het Parlement voor.

ART. 8.

De gelden die in de loop van een dienstjaar niet zijn uitgegeven, worden overgedragen naar het volgende dienstjaar.